

Klimahandlingsplan

Klima, Natur og
Miljøudvalget

2024-2026

VEJLE
KOMMUNE

INDLEDNING

Klima, Natur & Miljøudvalget (KNMU) besluttede i foråret 2023, at hvert fagudvalg skulle evaluere og evt. revidere deres egne klimahandlingsplaner, som blev vedtaget i 2021. Klimahandlingsplanerne understøtter implementeringen af Vejle Kommunes DK2020 klimaplan fra 2020, som sætter mål for 70% CO₂e reduktion i 2030 og klimaneutralitet i 2050. Det seneste klimaregnskab (data fra 2021) viser, at kommunen samlet set har reduceret 38% ift. 1990. Der er således 6 år til at reducere de næste 32% for at nå målet om 70% i 2030.

Der er i DK2020 klimaplanen udvalgt 10 oplagte handlinger (Figur 1) med konkrete tal for, hvor meget man forventer at kunne reducere hermed. For at understøtte indfrielsen af disse reduktionsmål igangsatte Natur- & Miljøudvalgets klimahandlingsplan fra 2021 indsatser omkring Skovrejsning, Kulstofrige LavbundsJORDE, Partnerskab med Landbruget, Varmeplanlægning og Grøn Affaldsplan

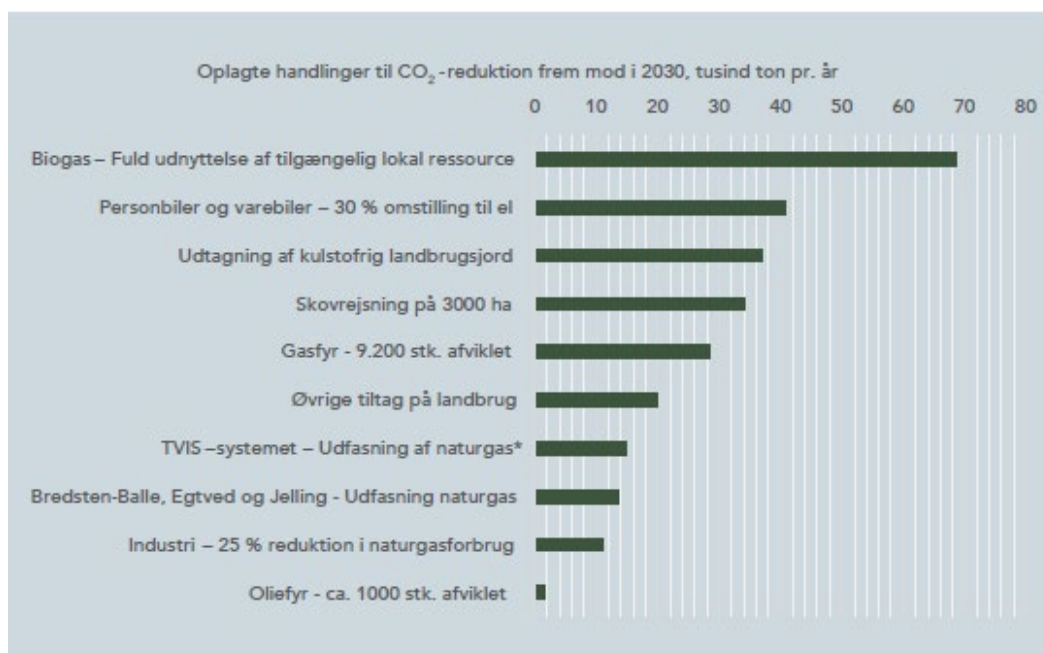
Det har resulteret i følgende:

Der er vedtaget en Affalds- og Ressourceplan med udgangspunkt i cirkulær økonomi og en ambition for grøn omstilling af affaldsområdet mod CO₂ neutralitet i 2030.

Der er vedtaget en ny varmeplan for at sikre varmekonvertering fra naturgas og olie og som understøtter hurtig udrulning af fjernvarme i områder, hvor det er muligt.

Der er indgået et partnerskab med de tre største landboforeninger i Vejle Kommune, som i fællesskab har igangsat en række projekter for at reducere udledningen fra landbruget – herunder udtagning af kulstofrige lavbundsJORDE og omlægning af arealer til skov.

Klimatilpasningsplanen og Risikostyringsplanen er revideret og der er kortlagt erosionstuede områder til kommuneplanen.

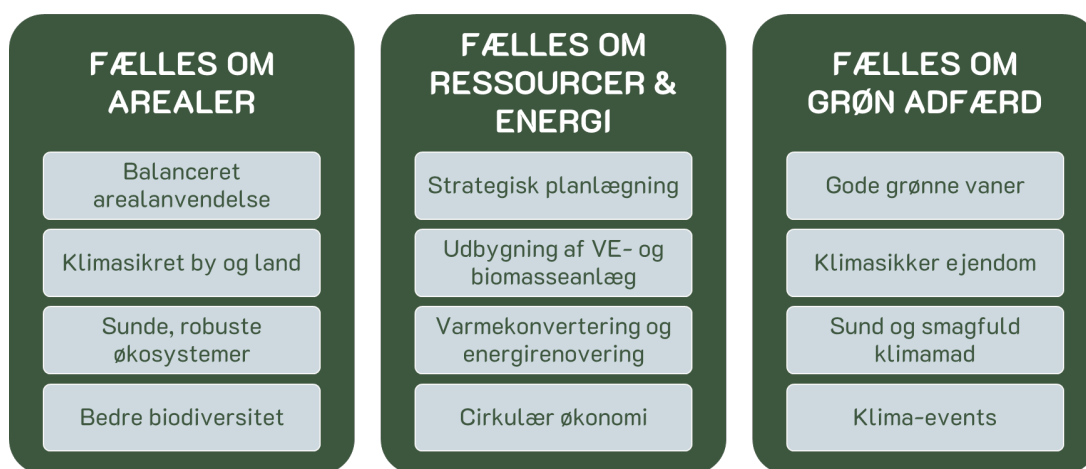

Figur 1: Oplagte handlinger til CO₂ reduktion frem mod 2030 – disse er indbereget i Vejle Kommunes reduktionssti

NYE INDSATSOMRÅDER

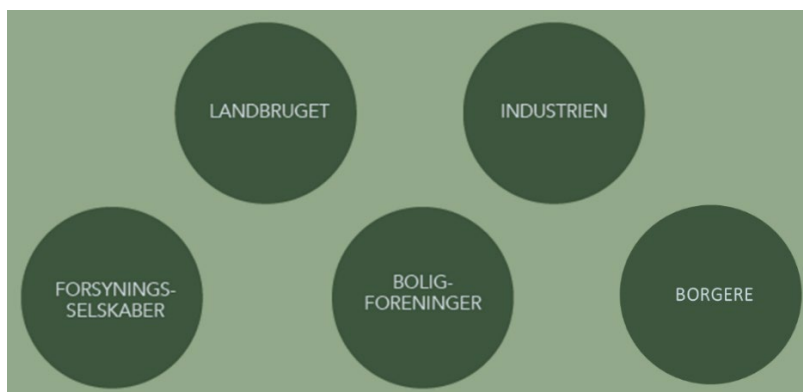
I denne nye klimahandlingsplan for 2024-2026 er der formuleret tre indsatsområder, som hver især adresserer en særlig udfordring i klimaarbejdet. Indsatsområderne beskriver, hvor fokus lægges og hvordan klimaarbejdet gribes an. Det er væsentligt, at handlingerne samtænkes og løftes i fællesskab, som en tværgående indsats – også udenfor KNMU's fagområde.

De tre indsatsområder er præsenteret i Figur 2. Overskriften "fælles om" benyttes, da disse indsatser i høj grad involverer en række eksterne aktører (præsenteret i Figur 3), som er afgørende for klimahandlingsplanens gennemførelse.

Figur 2: Indsatsområder i KNMU klimahandlingsplan 2024-2026

Det er væsentligt, at der i endnu højere grad tænkes og arbejdes på tværs i klimaindsatsen. Vores klimaambitioner kan kun opnås ved at arbejde sammen på tværs af politik- og fagområder, borgere, erhvervsliv, kommune og lokalsamfund. Derfor skal der koordineres med indsatser under andre fagudvalg, og borgerindsatser skal ske i tæt samarbejde med Udvalget for Lokalsamfund og Nærdemokrati.

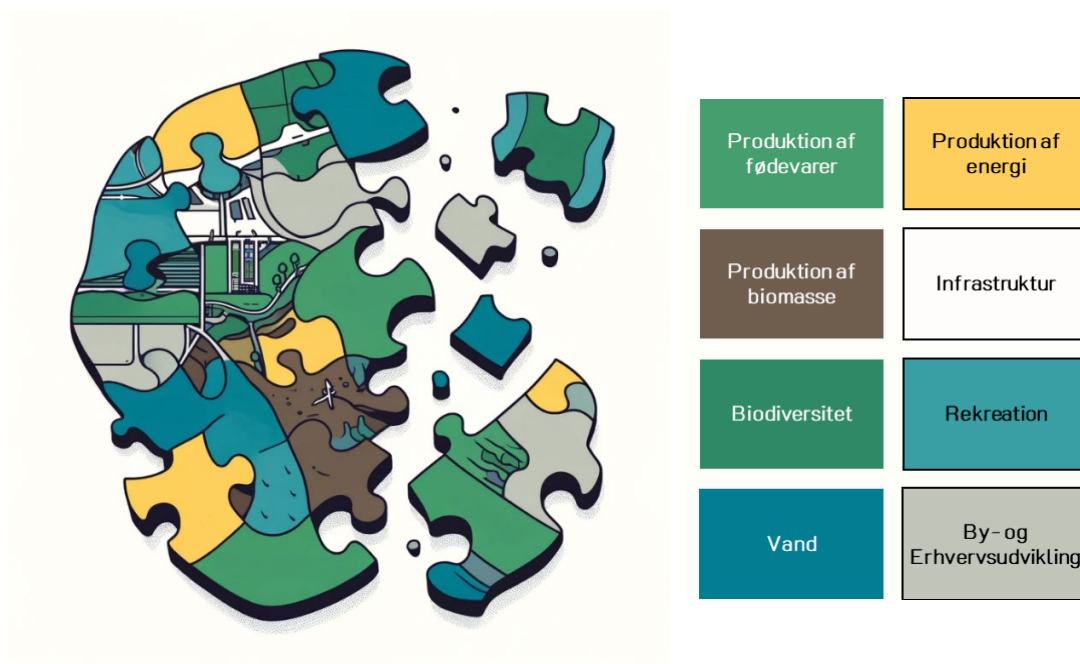

Figur 3: Kerneaktører, som KNMU's klimahandlingsplan vil involvere

INDSAT SOMRÅDE 1 - FÆLLES OM AREALERNE

Arealanvendelsen er central i den grønne omstilling. Der er kamp om arealerne – der skal findes plads til mere skov og biodiversitet, vandet skal have mere plads og grundvandet skal beskyttes og vi får brug for flere grønne energianlæg. Men landskaberne er allerede i brug og pladsen er begrænset. Teknologirådet vurderer, at vi har brug for omkring 140 procent af Danmarks areal, hvis vi ønsker at få plads til det hele. Fremtidens arealanvendelse skal derfor kunne rumme flere funktioner på samme sted (Figur 4).

Der er behov for en sammenhængende strategi, der kan sikre, at alle de rette samfundsmål opfyldes. Denne klimahandlingsplan indeholder en række indsatser for en fremsynet planlægning af vores arealer, hvor alle hensyn tænkes sammen. Hvorvidt det handler om at kunne udpege de mest optimale arealer til de forskellige formål eller sikre nytte af samme areal til flere formål, så skal indsatserne være med til at sikre, at de prioriteringer og beslutninger, der træffes omkring vores arealer, er lavet ud fra et fremtidssikret helhedsperspektiv. Hensigten er, at erfaringerne og udbyttet af indsatserne ligeledes indarbejdes i den nye kommuneplan.

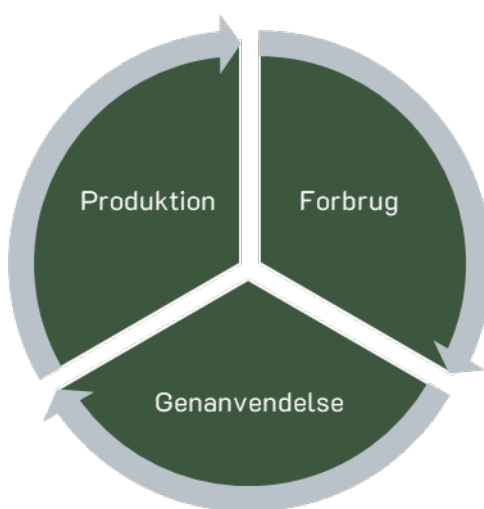

Figur 4: De multiple arealbehov i fremtidens arealanvendelse

INDSAT SOMRÅDE 2 – FÆLLES OM RESSOURCER & ENERGI

Den 16. marts 2024 havde Danmark, som et af de første lande i verden, opbrugt sine naturlige ressourcer for hele året 2024. Dagen er kendt som 'Overshoot Day' og resten af året bruger vi flere ressourcer, end Jorden naturligt kan nå at genskabe. I fremtiden skal vi bruge langt færre ressourcer til at producere det, vi behøver. Cirkulær økonomi, hvor udnyttelsen af ressourcer optimeres og intet går til spilde, skal udrulles bredt i industrien og i hverdagen (Figur 5). Alt, vi producerer, skal kunne bruges mange gange og repareres, når de går i stykker eller genanvendes til nye produkter. Udfasning af fossile brændsler og – materialer stiller også krav til ændringer af energi- og varmesystemet og i industriel produktion. Her spiller udbygningen af vedvarende energianlæg en afgørende rolle for at opnå et klimaneutralt samfund. Det handler især om opførsel af vindmøller og solceller, samt nye anlæg til udnyttelse og raffinering af biomasse. Det handler også om udnyttelse af overskudsvarme og gylle til biogas, så der ikke går noget til spilde.

Det kræver stort samarbejde og dialog på tværs af sektorer og instanser for at nedsætte vores ressourceforbrug og udnytte alle rest- og spildprodukter. Villigheden til at tænke nyt, deles om og investere grønt i forskellige brancher og hos den enkelte er et grundvilkår for at lykkes. Derfor sætter denne klimahandlingsplan gang i en række indsatser, der skal facilitere dialog og samarbejde omkring vores fælles ressourcer og energi.

Figur 5: Princippet for cirkulær økonomi

INDSATSOMRÅDE 3 – FÆLLES OM GRØN ADFÆRD

For at nå DK2020 klimaplanens målsætninger er vi dybt afhængige af, at vi alle tager del i den grønne omstilling. Det gælder både medarbejdere, erhverv og borgere. Det største CO₂ reduktionspotentiale ligger i adfærdsændringer (Figur 6) og faktisk kræver de fleste indsatser, at flere aktører spiller med.

Alle kan gøre noget for klimaet – også til hverdag. Det handler om de valg, vi træffer, når vi beslutter at investere i grønne forbedringer af boliger og bygninger, så vi sparer på energien eller får en ny varmekilde. Det er, når vi minimerer vores affald og sorterer grundigt, eller når vi reducerer madspild og spiser lokalt produceret mad i sæson og mere planterigt. Eller når vi transporterer os grønt.

Denne klimahandlingsplan indeholder derfor en kommunikationsindsats for at styrke borgernes og virksomhedernes grønne adfærd. Hensigten er at give dem en aktiv rolle, som inspirator og kommunikator for klimahandling og skabe attraktive og demokratiske rum, hvor borgere og virksomheder er med til at igangsætte nye klimaindsatser, så der tages et bredere ejerskab og ansvar for klimaet.

Det er særdeles vigtigt, at dette indsatsområde sker i samarbejde med de andre udvalg og forvaltninger, så kommunen kommunikerer med en *fælles stemme*.

Figur 6: Illustration af CO₂ reduktionspotentiale versus kommunens mandat ved adfærdsændringer

Dette er en handlingsorienteret plan, der skal sikre fremdrift over perioden 2024-2026 mod tilvejebringelsen af de af DK2020 Klimaplanens målsætninger, som ligger indenfor Klima, Natur og Miljøudvalgets fagområder.

Skemaet nedenfor samler allerede igangsatte og nye tiltag i arbejdet mod fire overordnede målsætninger for hvert af de tre indsatsområder.

Skemaet beskriver de væsentligste aktiviteter og handlinger. Desuden er rollerne for opgaveløsningen fordelt, og de nødvendige ressourcer for at igangsætte målrettede indsatser og gennemføre aktiviteter er estimeret.

Det er væsentligt at pointere, at dette er et anslået ressourcebehov, der dækker både kommunal løn, drifts- og anlægsmidler. Ressourcerne skal findes i allerede uddelte bevillinger, gennem omprioritering af opgaver indenfor den eksisterende ramme, via den kommunale budgetproces, Klimapuljen, øvrige ekstra bevillinger eller gennem ekstern finansiering (via offentlige eller private fonde). Skemaet angiver ressourcetræk i forvaltningen i årsværk (ÅV), hvilket gælder hele perioden (2024-2026), medmindre andet er angivet.

FÆLLES OM AREALERNE

MÅLSÆTNING	BESKRIVELSE	TIDSPLAN	FORUDSÆTNINGER	
			INVOLVEREDE	RESSOURCER/ ØKONOMI
BALANCERET AREALANVENDELSE				
Effektiv omlægning og udtagning af arealer og balanceret arealanvendelse, der samtænker de mange hensyn og behov for tiltag. Målet er at samtænke behov og tiltag i en styrket arealomlægningsindsats, der kan - Øge optaget og binding af CO₂ fra atmosfæren - Mindske udslippet af drivhusgasser fra jord - Beskytte vandmiljøet og grundvand mod næringsstoffer m.v. - Forbedre biodiversitet - Sikre adgang til natur - Understøtte grøn omstilling i landbruget <u>Konkrete mål</u> - 3000ha ny skov i 2030 - Udtagning af samtlige kulstofrige lavbundslande	Accelerere omlægning og udtagning af landbrugsjord - Oprette kommunal jordfond for strategiske arealopkøb og erstatninger - Udarbejde strategiske arealanvendelsesplaner i udvalgte områder - Samtænke tiltag og indsatser med vådområder, skovrejsning, vandtilbageholdelse, naturgenopretning og ændret dyrkningspraksis i en fælles, koordineret indsats Udtage kulstofrige lavbundslande - Etablere nye større sammenhængende lavbundsprojekter i samarbejde med nabokommuner og eksterne aktører - Lave en målrettet indsats for de mindre, fragmenterede arealer i samarbejde med klimapartnerskab med landbruget Fremme privat skovrejsning - Målrettet kommunikations- og mobiliseringsindsats i samarbejde med skovrejsningsfonde (Klimaskovfonden og Growing Trees Network) - Udarbejde skovtype-anbefalinger iht. Skovrejsningsanalysen - Facilitere virksomheders investering i skovrejsning - Facilitere forsyningsselskabers anvendelse af skovrejsning Styrke strategiske samarbejder med centrale aktører - Landbruget og lodsejere - Forsyningsselskaber - Kirker/provsti - Lokalsamfund	2024: kommunikationskampagne og stormøde om skovrejsning Videreudvikle fælles sekretariat for arealomlægning 2025: Igangsættelse af nye projektområder	Natur & Udeliv – T&M er tovholder Afd. Vand, Plan&Energi og Klima er involveret i opgaveløsningen Skovrejsningsindsatsen koordineres med Grønt Forum, ULN, Vejle Erhverv og VisitVejle Der er indgået partnerskaber med Klimaskovfonden og Growing Trees Network Målrettet samarbejde med udtagningskonsulenter, lodsejere og myndigheder	3-4 ÅV i T&M 10 mio. DKK/år til kommunal jordfond

- Opkøb af bynær skov og opbygning af vedmasse i kommunale skove	- Virksomheder			
KLIMASIKRET BY & LAND				
Fremtidens klima medfører hyppigere, voldsommere vejr, som kan risikere at yde skade på mennesker og materialer. Indsatsen skal styrke resiliensen, så vi bedre kan håndtere de nye ekstreme vejr. Mål for projekter, hvor der arbejdes med kollektive indsatser baseret på frivillighed hos lodsejere, kan ikke opsættes i antal hektar etableret pr. år.	Fremtidssikre planlægningen i forhold til klimatilpasning - Udarbejde strategisk vandhåndteringsplan for Vejle Midtby - Udarbejde vanddisponeringsplaner for vandoplande med særlige oversvømmelsesudfordringer og for større udviklingsområder, hvor det vurderes relevant - Opdatering af risikoområder for oversvømmelse i kommuneplanen jf. ny kortlægning - Undgå nybyggeri i områder udsat for fremtidige oversvømmelser - Implementere principperne i <i>Fælles om vandhåndtering</i> Forbedre håndteringen af regnvand - Arbejde med politisk udvalgte tiltag baseret på idéforslag fra borgere - Igangsætte synergiprojekt i Vedelsgade (vandhåndtering, grøn mobilitet og tryghed) - Gennemføre klimatilpasningsprojekter i samarbejde med Vejle Spildevand - Optimere beredskab og varslings gennem videreudvikling af Smart Vand Vejle –varslingsystemet vha. ny teknologi Accelerere etableringen af vandforsinkelse i oplandet og genskabelse af naturlig hydrologi - Afdække alternative områder til vandtilbageholdelse i Grejs Å opland - Undersøge muligheder for ekspropriation og lave politisk prioritering af særlige tiltag - Vurdering af robusthed og samlet påvirkning nedstrøms ved udstedelse af udledningstilladelser til vandløb Stormflodsbeskyttelse	Ny kommuneplan 2025 Membranen er igangsat – udført i 2027	Byudvikling & Arkitektur – T&M er tovholder Afd. Vand, Plan&Energi, Natur&Udeliv og T&M Kommunikation er involveret i opgaveløsningen Vejle Spildevand og Vejle Erhvervshavn er centrale samarbejdspartnere Implicerede lodsejere er vigtige aktører – Klimapartnerskab med landbruget vil i fællesskab styrke kommunikationen med denne gruppe aktører Kystdirektoratet og Miljøstyrelsen konsulteres	2-3 ÅV i T&M Membranen er finansieret Resterende strækninger af Stormflodsstrategi fase 1 skal finansieres med 7,5 mio. DKK i 2025 10,25 mio. DKK i 2026 Dertil kommer havnens egenfinansiering Vi afventer overslag på synergiprojekt i Vedelsgade

	- Igangsætte stormflodbeskyttelse af Vejle midtby og havn jf. fase 1 i stormflodsstrategien – etablering af en sammenhængende sikringslinje/zone der beskytter Vejle midtby og havn mod en vandstand på 2 meter i fjorden Forbedre sikringen mod tørke og hede - Implementere dogmer fra den blågrønne strategi - Indarbejde krav til beplantning og vandopsamling i byudvikling, lokalplanlægning og øvrige projekter - Initiere dialog med virksomheder omkring anvendelse af større græsarealer ved erhvervsparker og lign. samt muligheder for at etablere grønne tagflader - Afdække muligheder for at opsamle vand i reservoirer på marker og i cisterner - Kommunikation målrettet udsatte borgergrupper, ejendomsudviklere og -ejere samt lodsejere på sandede jorde			
SUNDE, ROBUSTE ØKOSYSTEMER				
Sunde, robuste økosystemer kan lagre meget kulstof, fikse kvælstof og fosfor, samt medvirke til en naturlig kystsikring. Stort set alle tiltag for at forbedre biodiversitet og genskabe naturlig økosystemer vil have en positiv klimagevinst. Miljøtilstanden i Vejle Fjord er dårlig. I projektet Sund Vejle Fjord forsøger man at genskabe en god økologisk	Mindske udvaskningen af næringsstoffer til vandmiljøet - Udvikle virkemiddelkatalog sammen med landbruget - Igangsætte afprøvning af tiltag i hotspots identificeret i oplandsanalysen og løbende monitorere effekterne heraf - Skabe klare rammer for jordfordeling eller opkøb - Afdække mulighederne for værditabsordning/erstatning Øge jordens kulstofindhold og vandretentionsevne - Igangsætte projekter i samarbejde med videnspartnere og landbruget omkring ændret dyrkningspraksis (fx regenerativt landbrug, pløjefri dyrkning (CA), anvendelse af biostimulanter, gletsjermel, biokul mv.) Videreføre Sund Vejle Fjord i version 2.0 - Styrke samarbejdet med bestyrelsen for Vejle Ådal og Fjord	2024: Konference 2025-2026: Sund Vejle Fjord 2.0	Natur&Udeliv – T&M er tovholder Afd. Vand og Klimapartnerskab med landbruget er involveret i opgaveløsningen SDU Nabokommuner	1,8 ÅV i T&M 25 mio. DKK til Sund Vejle Fjord 2.0 2 mio. DKK/år fra Vejle Kommune 1 mio. DKK til effektmåling i hotspots Yderligere midler til opsporing af næringsstoffer i 2025 og 2026

tilstand og biologisk mangfoldighed. <u>Konkrete mål</u> Næringsstofbelastningen af Vejle Fjord skal nedbringes med 343,5 tons N/år frem mod 2027	- Styrke kulstofbinding i kyst og fjord (<i>blue carbon solutions</i>) bl.a. gennem etableringen af ålegræs i fjorden			Anlægsudgifter til de konkrete projekter
BEDRE BIODIVERSITET				
Klimakrisen står desværre ikke alene. Biodiversiteten er også truet – af fjernede habitater og forurening. <u>Konkrete mål</u> Realisering af Vork Naturland – pilot projekt for yderligere stedspecifikke projekter	Skabe mere, bedre og sammenhængende natur - Realisere udpegninger i Grønt Danmarkskort - Implementere dogmer fra den blågrønne strategi - Udarbejde skabelon med fokus på biodiversitet og rekreativ natur til brug for byudvikling, lokalplanlægning og øvrige projekter Styrke strategiske samarbejder med centrale aktører - Danmarks Naturfredningsforening - Øvrige private og offentlige fonde fx DDNF	2024: Igangsættelse af realisering af Vork Naturland 2025: Udpegning af yderligere projektområder	Natur & Udeliv – T&M er tovholder Afd. Vand, Plan&Energi, Grønt Forum og ULN er involveret i opgaveløsningen Lokale lodsejere er vigtige aktører	0,25 ÅV i T&M 0,5 mio. DKK/år Vork Naturland Midler til Vork Naturland i 2025 og 2026 udestår

FÆLLES OM RESSOURCER & ENERGI

MÅLSÆTNING	BESKRIVELSE	TIDSPLAN	FORUDSÆTNINGER	
			INVOLVEREDE	RESSOURCER/ ØKONOMI
STRATEGISK PLANLÆGNING				
Planen skal give overblik og retning inden for energiområdet og - Sikre tilstrækkelig produktion af grøn energi - Konvertere erhvervslivet fra naturgas - Overblik over adgang til vand og biomasse til PtX produktion <u>Konkret mål</u> En samlet strategisk plan, som tager højde for fremtiden forsyningsbehov og mulighederne for samspil mellem sektorer og på tværs af kommuner.	Der skal bruges og produceres meget energi og teknisk vand i fremtiden, bl.a. til Power to X (PtX), tung transport og virksomheder. Forsyningen skal sikres på de rigtige steder. Derudover skal der også sikres langsigtet planlægning i distributionsnettet til f.eks. tung transport. Fremtidens varmekilder skal også indvejes. Det kræver, at der - Kortlægges energi- og forsyningsinfrastruktur og vurderes fremtidige behov - Laves fælles del med de fire TVIS -kommuner og Vejle del – med beskrivelse af lokale forhold - Kortlægges hvilke virksomheder der i fremtiden har behov for naturgas til produktion - Skabes overblik til fremtidig varme-/energiplanlægning og til input til EVIDAS gasafviklingsplan - Kortlægning af teknisk vand (ikke drikkevand) til brug i energiprocesser - Udarbejdes et politisk vedtaget vandhierarki, hvor vi kortlægger og politisk beslutter, hvilket vand vi bruger til tekniske processer i fremtiden Samarbejde med eksterne aktører - Samarbejde med Energinet og forsyningsselskaberne - Dialog med energiudviklere - Orienter borgere og virksomheder om deres ansvar og muligheder iht. strategisk energiplan	Igangværende Strategisk Energiplan vedtages ultimo 2024 Implementering 2025 – frem Teknisk vandanalyse i 2025	Plan og Energi – T&M er tovholder Planen behandles i TU-KNMU-BY Teknisk vandanalyse laves af Vand – T&M Planen udarbejdes i tæt samarbejde med Trekantområdet (TVIS kommuner)	0,25 ÅV + 0,2 ÅV i T&M Ressourcer til udmøntning af strategisk energiplan skal afklares

ETABLERING AF VE-ANLÆG OG BIOMASSE-ANLÆG

En målrettet involverende indsats, der skal - Sikre etablering af nye VE-anlæg ud fra politisk vedtagne principper - Sikre fuld udnyttelse af gyllepotentialet, i samspil med VE-anlæg, fjernvarme mv. i energiparker - Understøtte udviklingen af PtX i trekantsområdet <u>Konkrete mål</u> - Fuld udnyttelse af gyllepotentialet - Min. 65% af det lokale elforbrug skal produceres af lokal VE (sol og vind)	Samarbejde med eksterne aktører - Involvere energiproducenter, -udbydere, TEA og nabokommuner i dialog om muligheder - Samarbejde med forsyningsselskaber, brancheforeninger mv - Facilitere dialog og samarbejde med landbrug (lodsejere og leverandører), aftagere og videninstitutioner - Sikre at naboer og relevante aktører inddrages Undersøge muligheder for og facilitere sektorkobling - Analysere forsyningsselskabernes strukturer, beslutningsveje og fremtidsmuligheder - Afdække lovgivningsmæssige barrierer ift sektorkobling - Understøtte samarbejdet ml. landbruget, udviklere og kommune Politisk drøftelse (KNMU-ØU) af, hvordan vi kan understøtte eksisterende og nye virksomheders miljø- og klimaprofil i kommunen. Herunder understøtte virksomheder i deres ESG-afrapportering, hvor adgangen til b.la, grøn energi får stor betydning, sikre forsyningsikkerhed, samt sikre strategisk placering af energiparker til at understøtte eksisterende erhverv og tiltrække nye virksomheder Politisk drøftelse af forvaltning og anvendelse af biogas og biomasse	Igangværende Igangsætte planprocesser for konkrete projekter i 2024-2026	Plan og Energi - T&M er tovholder T&M og Vejle Erhverv samarbejder og koordinerer indsatsen T&M Kommunikation er involveret	0,25 ÅV i T&M 0,25 ÅV i Vejle Erhverv 400.000 DKK i driftsudgifter til kommunikationsindsatser, borgermøder og uvildig konsulentbistand i områderne Vejle Nord og Give
--	--	--	---	---

OMSTILLE VARMESYSTEMET OG ENERGIRENOVERE BYGNINGER

Den vedtagne varmeplan sætter retning for udrulning af fjernvarme og muligheder for etablering af lokalvarme løsninger. Desuden skal indsatsen sikre, at overskudsvarme bliver udnyttet.	Implementere varmeplanen - Målrettet samarbejde med forsyningsselskaber om nye fjernvarmeprojekter og udforskning af muligheder for nye prismodeller - Understøttende indsats for udvikling af lokalvarme projekter - Målrettet kommunikation til områder udenfor fjern- og lokalvarmeområder - TVIS, fjernvarmeselskaber og lokalsamfund inddrages som aktive medspillere	Igangværende Varmeplanen skal gennemføres inden 2028 Energirenovring af kommunale	Industri og Landbrug - T&M er tovholder T&M og Vejle Erhverv samarbejder og koordinerer indsatsen målrettet erhvervet	1 ÅV i T&M ~46,7 mio. DKK til energirenovring af kommunale ejendomme
---	--	--	--	--

Energirenovering af boliger og bygninger er ligeledes væsentlig for reduktion af energiforbruget – herunder kommunale ejendomme. <u>Konkrete mål</u> - Udfase olie og naturgas til rumopvarmning - Energirenovere kommunale ejendomme iht. EU direktiv	- Løbende politisk kommunikation til staten om understøttelse af arbejdet med at udrulle fjernvarme - Løbende identifikation og udnyttelse af overskudsvarme Sikre energibesparelser - Energirenovering af kommunale ejendomme - Alle kommunens bygninger forsynes med vedvarende energi og fjernvarme - Kommunikationsindsats om energirenovering og -spareråd målrettet boligejere - Indsats målrettet erhverv omkring energirenovering og varmekonvertering	ejendomme skal fuldendes inden udgangen af 2028	T&M samarbejder med Grønt Forum, ULN og T&M Kommunikation om den borgerrettede indsats Kommunale Ejendomme er ansvarlig for proces om energirenovering	~13,1 mio. DKK til varme-konvertering af kommunale ejendomme
UDBREDE CIRKULÆR ØKONOMI (CØ)				
Øge genanvendelse og optimere udnyttelsen af ressourcer Reducere mængden af affald til forbrænding Reducere CO₂ udledningen fra byggeri og erhverv <u>Konkrete mål</u> Reducere stigningstakten med 50% i 2025 og 2030 sammenlignet med Miljøstyrelsens fremskrivninger af affaldsmængder fra husholdningerne	Etablere strategiske partnerskaber om affaldsforebyggelse og cirkulær økonomi - Samarbejde med boligforeninger og grundejerforeninger at forbedre husstandssortering - Afsøge mulighederne for etablering af direkte genbrugsordninger på tværs af boligforeninger og grundejerforeninger og genbrugspladserne - Afsøge mulighederne for at etablere samarbejde med Givskud ZOO om formidling af affaldsforebyggelse og Cirkulær økonomi Facilitere ressourceoptimering og dannelse af symbioser i erhvervet - Formidling og dialog om lovgivning, EU forordninger og -direktiver på klima og miljøområdet (ESG og forureningsbegrænsning ift. luft, vand, jord og problemstoffer) - Samarbejde med virksomheder i pilotprojekter om affaldsforebyggende tiltag, genbrug og udnyttelsen af rest-biomasse til højværdi ressourcer - Match-making mellem virksomheder ift. udnyttelse af rest/overskud - Strategisk plan for udbredelse af cirkulær økonomi til virksomheder	Indsatser ifm. partnerskab med Givskud Zoo gennemføres i 2024-2025 Der igangsættes en CØ kampagne i samarbejde med boligforeningerne i start 2025 Der indgås et CØ partnerskab med en virksomhed ultimo 2025	Ressourcer og Genbrug – T&M er tovholder på de borgerrettede indsatser Vejle Erhverv er tovholder på de erhvervsrettede indsatser Begge parter samarbejder og koordinerer indsatsen	0,25 ÅV i T&M 0,75 ÅV i Vejle Erhverv

FÆLLES OM GRØN ADFÆRD

MÅLSÆTNING	BESKRIVELSE	TIDSPLAN	FORUDSÆTNINGER	
			INVOLVEREDE	RESSOURCER/ ØKONOMI
GODE GRØNNE VANER				
Klimabevidst adfærd og gode grønne vaner er afgørende for at nå Klimaplanens mål. Hver dansker udleder i gennemsnit 17 tons CO2 årligt. Vi kan hver især direkte påvirke de 12 tons CO2 ved at træffe grønne valg i hverdagen. Indsatsen skal øge synligheden og tydeliggøre betydningen af klimarigtig adfærd, så flere mobiliseres til at leve bæredygtigt og lave klimahandling. <u>Konkrete mål</u> Ændret adfærd og øget bevidsthed om klimahandling målt via klimaborgerpanel	Undersøge adfærd og tydeliggøre effekten af grønne vaner - Undersøge grøn adfærd via Klima-borgerpanel - Hvorfor ændre vaner? - Hvilke 5 grønne vaner har størst betydning for CO₂? - Hvilken betydning har det for min privatøkonomi og sundhed? Lave spændende inspiration online og fysisk - Online quizzer, "HOW TO"-videoer og konkurrencer på SoMe - Klima-rejsekuffert (fx cargo cykeltrailer) til brug ved events og lign. Igangsætte klimaspejderkorps - Udpegede borgere, som fortæller om lokal klimahandling, laver portrætter af andre borgere, og deler deres egne hverdags-klima-hack's (evt. del af Klimaambassadører/ULN) Udvikle klima-indsats-programmer målrettet lokale fællesskaber - Klimaprogrampakker til idrætsforeninger, boligforeninger, arbejdspladser osv. med kampagner om affaldssortering m.v., som fører til konkret handling	2024: Undersøge grøn adfærd via Klimapanel (reference måling) 2025+26: Opfølgende målinger i klimapanel	Klimasekretariatet - T&M er tovholder Indsatserne udarbejdes med T&M Kommunikation i samarbejde med Økologiet og Grønt Forum	0,2 ÅV i T&M Øvrige omkostninger til Kampagner og Klima-rejsekuffert
KLIMASIKKER EJENDOM				
Flere ejendomme er i høj risiko for oversvømmelse pga. klimaforandringer. Udover de	Generelt information om klimasikring af ejendomme - Udarbejde video om grundlæggende klimasikring - Udarbejde video til akutte situationer (beredskab)	2024 Video om klimasikrings-	Vand - T&M er tovholder	0,2 ÅV i T&M

indsatser og tiltag, som kommunen gennemfører, kræver det, at borgerne også selv sikrer deres ejendomme mod oversvømmelse. <u>Konkrete mål</u> Forbedret information om klimatiltag for sikring af ejendomme og muligheder for hjælp og rådgivning	- Opdatere folder om "Forbered og forebyg oversvømmelse" Kommunikation om helhedsorienteret vandhåndtering - Inspirationskatalog - Informationsmateriale fx ved nybyggeri - Lancering af app'en "Min klima-vej" - Udrulning af Fælles om vandhåndtering til eksterne (fx udviklere)	tiltag i Vejle Midtby 2025 Video og materiale om borgernes egne tiltag	Indsatserne udarbejdes med T&M Kommunikation i samarbejde med Klimasekretariatet, Vejle Spildevand og Vejle Erhverv	
SUND OG SMAGFULD KLIMAMAD				
Vejle Kommune serverer dagligt hovedmåltider for ca. 15.000 personer i institutioner, skoler, plejehjem og kantiner. Ved at omstille de kommunale køkkener kan CO2 udledningen reduceres væsentligt, samtidig med at måltiderne har potentiale for at agere inspirationskammer og lede skiftet mod en mere planterig kost blandt resten af befolkningen.	Understøtte omstillingen af de kommunale køkkener - Udarbejde kommunal fødevarestrategi - Understøtte indkøb af plantebaserede, lokale og sæsonale fødevarer - Udbrede inspirerende materiale om smagfuld, sund klimamad - Kommunikation målrettet dem, som spiser maden, om <i>vores fælles klimarejse i de grønne måltider</i> - Etablere samarbejde med lokale fødevareproducenter Smagfuld inspiration til befolkningen - Afholde madlavningskurser og fællesspisning for borgere i lokale foreninger, så skoler og hos Culinary Institute	2025: udkast til fødevarestrategi 2025+26: Afvikle madevents og udbrede kampagner	Klimasekretariatet - T&M er tovholder Indsatserne udarbejdes med Culinary Institute, Udbud&Indkøb og T&M Kommunikation	0,2 ÅV i T&M 0,5 ÅV i Vejle Erhverv Drifts omkostninger til workshops etc. Der er søgt eksterne midler via Plantefonden og Klimaalliancen
KLIMA-EVENTS				
Indsatsen skal samle klimaforkæmperne i en fælles fejring og øge synligheden af årets klimasuccesser	Afholde workshops og mini-kurser for borgere omkring udvalgte klimatemaer Afvikle årlig Klimadag Uddele Klimapris	2025 2026	Klimasekretariatet - T&M er tovholder Samarbejde med T&M Kommunikation og GF	0,15 ÅV i T&M 250.000 DKK/år i driftsudgifter

Klimahandlingsplan
Klima, Natur og Miljøudvalget
2024-2026

VEJLE
KOMMUNE